

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут
Кафедра Практичної психології

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни: Педагогічна психологія

Освітній рівень	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035</i>	<i>Філологія</i>
Освітня програма	<i>«Технічний переклад у сфері морського бізнесу»</i>	
Цикл дисципліни	<i>Вибіркова</i>	
Курс та семестр	<i>2 курс, 4 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>3 кредитів ECTS / 90 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>лекції, практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>-</i>	
Форми контролю	<i>Залік</i>	

Викладачі:

Рєпнова Тетяна Петрівна, доцент кафедри практичної психології
(kpp.onmu@gmail.com, + 38 (0482) 34-94-15)

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є:

1. Розуміння та усвідомлення студентами соціальної значущості системних знань із педагогічної психології, що формує професійну свідомість та самосвідомість; а також формування у студентів знань відносно закономірностей впливу педагогічної діяльності на формування психічних явищ.
2. Поточне (процесуальне) та підсумкове (по завершенню навчання) виокремлення розробником навчальної програми, або науково-педагогічним працівником як лектором, у студентів основних сприятливих і несприятливих пізнавальних тенденцій у розумінні та засвоєнні пізнавальних пріоритетів структурно-функціонального змісту навчального курсу з перспективою наступного вдосконалення його наявної логістики та методики викладання.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- ФК1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.
- ФК4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються описувати соціолінгвальну ситуацію.
- ФК5.** Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- ФК6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних та літературних фактів, інтерпретації та перекладу текстів.
- ФК8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією (термінологією сфери морського бізнесу) для розв'язання професійних завдань.
- ФК9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13 Інформаційна комунікативно – технічна компетенція: обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних;

ФК 14 Перекладацька компетенція: знання специфічних перекладацьких трансформацій, стратегій і тактик перекладу, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових (різногалузевих) текстів. Інтегроване уміння перекладати, що ґрунтується на координації решти компетенцій у процесі здійснення перекладацької діяльності.

ФК 15 Перекладацько-прикладна компетенція: володіння різногалузевими й аспектними базовими знаннями для перекладацького супроводу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- структуру, предмет, завдання педагогічної психології;
- принципи та методи педагогічної психології;
- зв'язок психічних явищ та педагогічним впливом на людину;
- основні категорії педагогічної психології, зв'язки між категоріями педагогічної психології;
- методи дослідження педагогічної психології;
- засоби оцінки явищ, які досліджує педагогічна психологія;
- алгоритм проведення досліджень у педагогічної психології.

вміти:

- користуватися психологічною літературою і довідковими посібниками, самостійно шукати та аналізувати наукову інформацію з тематики педагогічної психології; аналізувати прояви явищ, які досліджує педагогічна психологія;
- планувати та організовувати дослідження явищ з позицій педагогічної психології;
- орієнтуватися в використанні методів дослідження педагогічної психології;
- застосовувати знання про явища, які досліджує педагогічна психологія, в практичній діяльності психолога.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Предмет, завдання педагогічної психології Історичні етапи розвитку педагогічної психології.	2			8
2	Тема 2. Основні категорії, принципи та методи педагогічної психології	2	2		8
3	Тема 3. Поняття про навчання та його	2	2		8

	психологічні механізми				
4	Тема 4. Навчання та розвиток особистості	2	2		6
5	Тема 5. Учіння як пізнавальна діяльність. Мотивація учіння	2	2		8
6	Тема 6. Соціально-психологічна сутність виховання	2	2		8
7	Тема 7. Психологічна характеристика педагогічної діяльності	2	2		8
8	Тема 8. Педагогічне спілкування	2	2		6
Всього		16	14		60

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи діагностики результатів навчання студентів з навчальної дисципліни «Методика викладання психології» (комплексна мета: встановлення фактичного обсягу знань та сформованих умінь і навичок з навчальної дисципліни під час її планового вивчення у системі професійної підготовки):

1. Усне індивідуальне опитування: на лекційних та практичних заняттях з метою виявлення рівня засвоєння студентами знань, сформованих навичок і вмінь.

2. Письмовий контроль (поточні контрольні роботи; комплексні контрольні роботи, письмові відповіді під час заліку та ін.);

3. Індивідуальне-дослідницьке завдання за бажанням студентів;

До поточної оцінки можуть бути додані бали за участь студента у науково-дослідницькій, пошуковій роботі, олімпіадах та конференціях за даною дисципліною.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку; допуск до заліку передбачує мінімум 35 балів, які накопичуються у поточному контролі.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
75-89	добре	
60-74	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-35	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Об'єкт, предмет та завдання педагогічної психології.
2. Структура педагогічної психології.
3. Місце педагогічної психології у системі психологічних наук.
4. Педагогічна психологія на сучасному етапі реформування освіти.
5. Історія виникнення та розвитку педагогічної психології.
6. Принципи педагогічної психології.
7. Класифікація методів педагогічної психології.
8. Характеристика методів дослідження в педагогічній психології. Специфіка їх застосування в роботі з дітьми.
9. Поняття про учіння.
10. Історія психології учіння.
11. Види учіння та структура учбової діяльності учнів.
12. Поняття про неуспішність у навчанні.
13. Особливості вивчення труднощів у навчанні.
14. Основні причини неуспішності у навчанні.
15. Особливості здійснення роботи з подолання та запобігання неуспішності у навчанні.
16. Процес засвоєння як зміст учбової діяльності учнів.
17. Особливості оволодіння учнями учбовою діяльністю.
18. Вміння самостійно вчитися.
19. Специфічні умови успішного навчання на різних вікових етапах.
20. Концепції учіння.
21. Поняття про наочність і учіння.
22. Компоненти учбової діяльності.
23. Мотивація учбової діяльності.
24. Учбова задача та учбові дії.
25. Поняття про первинне та вторинне учіння.
26. Поняття про навчання.

27. Класифікація навчання.
28. Моделі навчання.
29. Психологічні основи змісту навчання.
30. Управління як забезпечення єдності основних функцій діяльності вчителя та учнів.
31. Психологічний погляд на дидактичні принципи.
32. Психологічні теорії навчання.
33. Компоненти психологічного аналізу уроку.
34. Предмет та цілі навчальної діяльності.
35. Психологія індивідуалізації навчання.
36. Психологія диференціації навчання.
37. Предмет та завдання педагогіки виховання.
38. Теорії виховання.
39. Психологічні механізми утворення моральних якостей особистості.
40. Динаміка формування моральної свідомості.
41. Показники та рівні моральної вихованості дитини.
42. Вчинок як акт поведінки, види вчинків, психологічний аналіз вчинку.
43. Виникнення «смислового бар'єру» та шляхи його усунення.
44. Роль діалогічного спілкування в розв'язанні моральних завдань виховання.
45. Психологічні механізми виховання.
46. Психолого-педагогічні прийоми виховання.
47. Методи стимулювання та корекції поведінки.
48. Поняття про моральність, моральне виховання, моральну культуру, моральні норми.
49. Вікові особливості морального виховання.
50. Критерії та показники вихованості.
51. Поняття про виховний вплив.
52. Стратегія виховного впливу.
53. Маніпулятивна стратегія виховного впливу.
54. Розвивальна стратегія виховного впливу.
55. Класифікація виховних впливів відповідно до психологічних критеріїв.

56. Методи і прийоми формування досвіду громадянської поведінки.
57. Особливості виховання дітей раннього та дошкільного віку.
58. Особливості виховання в молодшому шкільному віці.
59. Особливості виховання підлітків.
60. Поняття про самовиховання.
61. Фактори, які забезпечують самовиховання.
62. Зміст і форми самовиховання залежно від віку.
63. Психологічне трактування важковиховуваних дітей.
64. Поняття про психологію перевиховання.
65. Основні психологічні умови успішного перевиховання.
66. Ефективність діяльності педагогічного колективу.
67. Синдром вигорання як показник професійної дезадаптації вчителя.
68. Проблема стресостійкості вчителя.
69. Основні характеристики, фази і симптоми синдрому емоційного вигорання.
70. Гуманістичний підхід до виховання.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Бех І. Д. Виховання особистості: навч. метод, посіб.: У 2 кн. Кн. 2. Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади / І. Д. Бех. Київ: Либідь, 2003. 342 с.
2. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності: Навч. посіб. Київ: Академвидав, 2009. 248 с.
3. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. Київ: Центр навч. літ., 2007. 248 с.
4. Власова О. І. Педагогічна психологія: [Навч. посібник.] / О. І. Власова. Київ: Либідь, 2005. 400с.
5. Возрастная и педагогическая психология: хрестоматия: [учеб. пособие] для студ. высш. учеб. заведений / сост.: И. В. Дубровина, А. М. Прихожан, В. В. Зацепин. 5-е изд., стер. Москва: Академия, 2008. 368 с.
6. Забродський М. М. Педагогічна психологія: Курс лекцій. / М. М. Забродський. Київ: МАУП, 2000. 189 с.
7. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія: (курс лекцій): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Кутішенко; М-во освіти і науки України, Ін-т соц. робота та упр. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ: Центр навч. л-ри, 2005. 128 с.
8. Лекції з педагогічної психології: навчальний посібник / М. М. Заброцький, Ю. Г. Шапошникова. Херсон: Гринь, 2017. 144 с.
9. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навчальний посібник / Т. М. Лисянська. Київ: Каравела, 2012. 248 с.

10. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: практикум: [Навч. посібник] / Т.М Лисянська. Київ: Каравела, 2009. 128с.
11. Павелків Р. В. Педагогічна психологія: (теоретичні концепції та практикум): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. В. Павелків, М. М. Заброцький. Рівне, 2003. 297 с.
12. Педагогічна психологія: навч. посіб./ О. П. Сергєєнкова та ін. Київ: ЦУЛ, 2012. 168 с.
13. Педагогічна психологія: хрестоматія: навч. посіб. / упоряд. Л. В. Долинська. Київ: Каравелла, 2014. 368 с.
14. Подоляк Л. Г. Основи педагогічної психології (психологія виховання) [Навч. посібник] / Л. Г. Подоляк, О. П. Главник. Київ: Главник, 2006. 112с.
15. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення): Навч.-метод посібник. / В. М. Поліщук. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 330с.
16. Прасол Д. В., Литвиненко І. С. Вікова та педагогічна психологія: мультимедійний навчально-методичний посібник. Миколаїв: Арнекс, 2016. 150 с.
17. Савчин М. В. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2007. 424 с.
18. Сергєєнкова О.. Педагогічна психологія. Навчальний посібник / Сергєєнкова О., Столярчук О., Коханова О. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
19. Степанов О. М. Педагогічна психологія: навч. посіб/ О. М. Степанов. Київ: Академвидав, 2011. 416 с

Допоміжні джерела

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. – К., 1993.
2. Андреев В.И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности. Основы педагогического творчества – Казань.: Изд-во Казанского ун-та, 1988
3. Асмолов А.Г. Анализ установок личности в ситуации деловой игры // Культурно-историческая психология и конструирование миров. — М.; Воронеж, 1996. — С. 535-549.
4. Бадмаев Б.Ц. Методика преподавания психологии. – М.: Владос, 1999.
5. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии – М., 1989
6. Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя. – Одеса: Маяк, 1998.
7. Боярчук В.К. Методика преподавания психологии в Вузе. – Ростов н/Д, 1982.
8. Вергасов В.М. Активизация мыслительной деятельности студентов в высшей школе – М., 1981
9. Вергасов В.М. Проблемное обучение в высшей школе. – М., 1977.
10. Гончаренко Н.В. Гений в искусстве и науке – М., 1989. Грановская Р.М. Элементы практической психологии. – Л., 1988.
11. Основы педагогики высшей школы – Одесса: ЮУГПУ, 1998
12. Основы педагогического мастерства / Под ред Зязюна И.А. – К., 1989